

Секція моделювання складних систем, кількісні методи в економіці

ЗАСТОСУВАННЯ МАРКОВСЬКИХ ПРОЦЕСІВ ДЛЯ ОПИСУ МЕХАНІЗМУ ФОРМУВАННЯ РІВНОВАЖНОЇ ЦІНИ

Борисов С.С., студ. гр. ПМ-41

Економіко-математичне моделювання, як один із системних методів дослідження, дозволяє у формалізованій формі визначити причини змін економічних явищ, закономірності цих змін, їх наслідки, а також робить можливим прогнозування економічних процесів. У даній роботі розглянуті питання щодо формування рівноважної ціни. Зроблена спроба описати поведінку ринку за допомогою ланцюгів Маркова з неперервним часом на основі статистичних даних коливання ціни на мідь на Лондонській біржі у 2005-2007 роках. Ці дані свідчать про те, що стан ринку в майбутньому залежить в основному від його теперішніх станів: ринок із стану в стан може переходити у будь-які моменти часу, причому інтенсивності не залежать від часу, тому будемо вважати процес марковським.

Так як система S в будь-який момент t може перебувати лише в одному зі станів S_1, \dots, S_n , то при кожному $k=1,2,\dots$ події $S_1(k), \dots, S_n(k)$ є несумісними й утворюють повну групу. Основними характеристиками марковських ланцюгів є ймовірності $p_i(k) = p(S_i(k)) (i=1, \dots, n; k=1,2,\dots)$ подій $S_i(k)$. Ймовірності $p_i(k) (i=1, \dots, n; k=1,2,\dots)$ називаються ймовірностями станів.

Згідно до теорії, якщо система S має множину можливих станів $\{S_k\}_{k=1}^n$, а процес зміни станів цієї системи являє собою випадковий процес, причому для всіх пар можливих станів S_i і S_j визначені щільності ймовірностей переходів $\lambda_{ij}(t)$ і $\lambda_{ji}(t)$. Тоді ймовірності станів системи $P_k(t)$ задовольняють системі диференціальних рівнянь Колмогорова:

$$\dot{p}(t) = \lambda(t) \dot{p}(t), \quad t \in T = [a, b].$$

Ранг матриці інтенсивностей $\{\lambda_{ij}(t)\}_{i,j=1}^n$ дорівнює $n-1$, тому, зазвичай, виключають одне з рівнянь, при цьому доповнюючи систему умовою нормування $\sum_{i=1}^n p_i(k) = 1, k=1,2,\dots$. Задача полягає у розв'язку цієї системи диференціальних рівнянь з початковими умовами $p_i(t_0) = p_0, k=1,2,\dots,n$.

За допомогою побудованої моделі був визначений час переходу системи у стаціонарний стан. Також були знайдені граничні ймовірності

